

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 386

van **MANUELA VAN WERDE**

datum: 14 juli 2016

aan **GEERT BOURGEOIS**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Agrarisch erfgoed - Afwegingskader

De opmaak van een afwegingskader rond agrarisch erfgoed wordt in de beleidsnota Onroerend Erfgoed als prioriteit naar voren geschoven om voldoende duidelijkheid en rechtszekerheid te creëren voor actieve landbouwbedrijven. Ik stelde hierover al een vraag in de commissie van april 2015. Een van de voordelen van een afwegingskader is dat het een houvast biedt voor zowel erfgoedconsulenten, gemeentebesturen en eigenaars van erfgoed. Het leidt tot consequente en eenduidige adviezen, bijvoorbeeld in het kader van vergunningsaanvragen ten aanzien van beschermd erfgoed.

Het agentschap startte al in 2014 met de eerste verkennende gesprekken over de uitwerking van een dergelijk afwegingskader, in het bijzonder voor de omgang met actieve landbouwbedrijven met erfgoedwaarden. Een interne werkgroep binnen het agentschap diende een overzicht te maken van de erfgoedwaarden die in overweging worden genomen bij het adviseren van dergelijke vergunningsaanvragen. De conclusies van die werkgroep worden daarna meegenomen in het overleg met de landbouworganisaties als voorbereiding op de opmaak van het beoordelingskader. Sindsdien zijn er verschillende overlegmomenten geweest tussen het agentschap en de landbouworganisaties, alsook een ontwerpatelier in samenwerking met het departement Ruimte Vlaanderen en Het Oversticht uit Nederland.

De timing voor afronding van het project is - volgens de beleidsbrief - begin 2016.

1. Wat is de stand van zaken van de opmaak van het afwegingskader agrarisch erfgoed? Op welke termijn zal dit afwegingskader beschikbaar zijn?
2. Waarvoor zal het afwegingskader gebruikt worden? Op welke manier zal het kunnen doorwerken in het vergunningenbeleid van lokale en hogere overheden?
3. Op welke manier zal de administratie bij het hanteren van zo'n generiek afwegingskader rekening kunnen houden met de eigenheid van erfgoed dat zijn erfgoedwaarde grotendeels te danken heeft aan de ruimtelijke context?
4. Welke andere afwegingskaders zullen deze regeerperiode nog opgemaakt of voorbereid worden? Welke timing hanteert de minister daarbij?

GEERT BOURGEOIS

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

ANTWOORD

op vraag nr. 386 van 14 juli 2016

van **MANUELA VAN WERDE**

1. Het afwegingskader '*Actieve landbouwbedrijven in beschermd erfgoed*' is opgemaakt en afgerond. De opmaak ervan gebeurde in samenwerking met een extern studiebureau en een werkgroep met vertegenwoordigers van het agentschap Onroerend Erfgoed, het departement Landbouw en Visserij, het departement Ruimte, de Boerenbond en het Algemeen Boerensyndicaat. Na een intensief en actief proces werd de inhoud voor het afwegingskader samengesteld.

Het agentschap Onroerend Erfgoed organiseerde op 13 juni 2016 voor de erfgoedconsulenten en de dossierbehandelaars van het departement Landbouw en Visserij een workshop waarbij het afwegingskader gepresenteerd én geoperationaliseerd werd: via een testcase leerden de aanwezigen zich het afwegingskader eigen maken om het toe te passen bij adviesvragen voor dergelijke dossiers.

In het najaar van 2016 volgt een communicatietraject afgestemd op de belanghebbenden: stedenbouwkundige ambtenaren, erkende onroerenderfgoedgemeenten, erkende intergemeentelijke onroerenderfgoeddiensten, consulenten en leden van de Boerenbond en het Algemeen Boerensyndicaat. Specifiek met de landbouworganisaties voert het agentschap momenteel overleg om dit informatiemoment zo doel- en resultaatgericht mogelijk te organiseren. Ook wordt bekendheid aan het afwegingskader gegeven door verspreiding nog deze maand via verschillende kanalen (website, sociale media, ...) en nieuwsbrieven naar de betrokken actoren.

2. Het afwegingskader biedt enerzijds kapstokken aan het agentschap Onroerend Erfgoed om de adviezen en toelatingen en de wijze van benadering van deze dossiers te stroomlijnen, en anderzijds laat het toe om de besluitvorming transparanter te maken voor de landbouwers, de vergunningverleners en andere betrokken actoren. Het kader stelt de landbouwer in staat om een meer precieze inschatting te maken over de ontwikkelingskansen van zijn bedrijf in beschermde erfgoedsites. Voor iedere specifieke toepassing blijft wel de expertise vanuit zowel het agentschap Onroerend Erfgoed als vanuit de landbouwsector noodzakelijk, maar het reikt inhoudelijke afwegingsprincipes en criteria aan voor motivering en een aantal procesmatige principes voor een optimaal procesverloop. Tevens biedt dit afwegingskader inzichten in hoe het agentschap Onroerend Erfgoed omgaat met de opmaak van voorschriften hiervoor in ruimtelijke uitvoeringsplannen.

In het procesverloop wordt ook een rol toebedeeld aan de vergunningverlener die immers actief betrokken is in het proces. De bedoeling van het afwegingskader is dan ook om de formele vergunnings- en toelatingsprocedure vlot te laten verlopen. Er bestaat op dat moment immers al een consensus tussen de verschillende betrokken partijen door het proces dat op voorhand doorlopen werd.

3. Bij de opmaak van het afwegingskader ging veel aandacht uit naar het bewaken van de relatie tussen de generieke en transparante afwegingsaspecten enerzijds en de nodige ruimte om de eigenheid van elke site met specifieke erfgoedkenmerken en -elementen te kunnen beoordelen anderzijds. Die eigenheid zit zowel in het voorwerp van de adviesaanvraag als in de overwegingen van de impact op het aanwezige beschermde erfgoed vervat. Zoals ook expliciet aan bod gekomen tijdens de reeds

vermelde workshop zal bij het hanteren van het afwegingskader de eigenheid van het beschermde erfgoed mee bepalend zijn in de selectie van de verschillende scenario's.

4. De onderwerpen van de eerste afwegingskaders zijn voornamelijk bepaald door de dagelijkse praktijk en de meest voor de hand liggende ingrepen aan beschermd erfgoed. Omwille van een actuele maatschappelijke bekommernis voor het klimaat en de stijgende energieprijzen is het merendeel van de niet-restauratieve ingrepen vooral gericht op energiebesparende en -opwekkende maatregelen, zoals het aanpassen van historisch schrijnwerk, het aanbrengen van dakisolatie en het plaatsen van zonnepanelen.

Behalve energiezuinige maatregelen, zijn het aanbrengen van publiciteit op beschermd erfgoed en het plaatsen van terrassen in een erfgoedcontext eveneens vaak wederkerende thema's. Voor al deze ingrepen zijn afwegingskaders in opmaak die begin 2017 zullen kunnen worden opgeleverd en via de website van het agentschap extern beschikbaar gesteld zullen worden.

Naast deze specifieke afwegingskaders, is ook een generiek afwegingskader toelatingen en adviezen in opmaak, waarbij elke beheerder/ aanvrager/ vergunning- of adviesverlenende instantie inzicht krijgt op welke manier een toelating of advies binnen het agentschap Onroerend Erfgoed tot stand komt, en welke criteria essentieel zijn bij de beoordeling van de aanvraag.

Gezien afwegingskaders een nieuw instrument zijn binnen de administratie, is het aangewezen om de kennis en de toepassing ervan in de eerste helft van 2017 te evalueren. Hiertoe zal -vanuit een algemeen project dat kadert binnen de cultuuromslag- het agentschap de opmaak van toekomstige afwegingskaders ook structureel in de werking verankeren. In de tweede jaarhelft zullen een aantal nieuwe afwegingskaders worden opgestart of bestaande afwegingskaders worden aangepast conform aan de resultaten van de evaluatie. Vermits tegen dan ook de beschikbare data uit het project energiezuinige maatregelen in woningen met erfgoedwaarde (initiatief 30) beschikbaar zijn, zal het agentschap nagaan of bijkomende afwegingskaders rond energiezuinige maatregelen noodzakelijk zijn en deze ook afstemmen op de conceptnota "Energiezuinige maatregelen en onroerend erfgoedzorg".

Andere mogelijke afwegingskaders zijn deze die de lokale besturen ondersteunen na de inwerkingtreding van het kerntakenplan, bijvoorbeeld het "aansnijden van open ruimte in beschermde sites".